

2024-04-08

Kan någon fixa min förälder?

Annika Lundqvist, Kriminalvården

Åsa Norman, Karolinska institutet (KI)

Jacob Andersson, Kriminalvården

Barns behov när en förälder är aktuell i Kriminalvården

- Barnen påverkas mycket
- Stort behov av information och kontakt om det är bäst för barnet
- Behov av stöd

Hur jobbar Kriminalvården för att möta barnens behov?

- Barnglasögon på. Vårt uppdrag är att arbeta med klienterna men även utifrån barnkonventionen
- Barnombud. Kunskap om barns rättigheter och behov i verksamheten
- Insidan. Information till barn via webbplats för barn
- Barnbesök. Information innan → beslut → förberedelse → mottagande
- Samverkan. Socialtjänst och barnrättsorganisationer
- Föräldrastödjande insatser. Föräldragrupper, godnattsagor

**Karolinska
Institutet**

Utvärdering av För våra barns skull

Åsa Norman, Docent
Institutionen för klinisk neurovetenskap
Karolinska Institutet
asa.norman@ki.se

BAKGRUND KRING FÖRÄLDRASKAP VID KRIMINALVÅRDSPÅFÖLJD

Familjer med en förälder i fängelse

Barnet...

- ... löper större risk att själva utveckla kriminalitet
- ... har en högre risk för dålig hälsa och marginalisering t.ex.:
 - antisocialt beteende, lågt välbefinnande, psykisk ohälsa
 - låga skolprestationer, tonårsgraviditet, arbetslöshet
- ... har ett mörkertal

Nylander et al 2018, Int J Prison Health

Dobbie et al 2018, NBER

Berman 2010, Kriminalvården

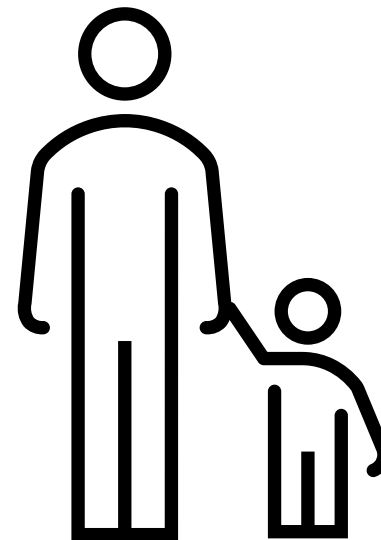
Murray et al 2014, APA

Den frihetsberövade föräldern...

- ... separation med stress, förtvivlan och maktlöshet som resultat
- ... svårigheter i att bedriva ett positivt föräldraskap p.g.a. missbruk eller brist på erfarenhet av positivt föräldraskap i den egna barndomen etc.

Houck & Loper, 2002;

Purvis, 2013

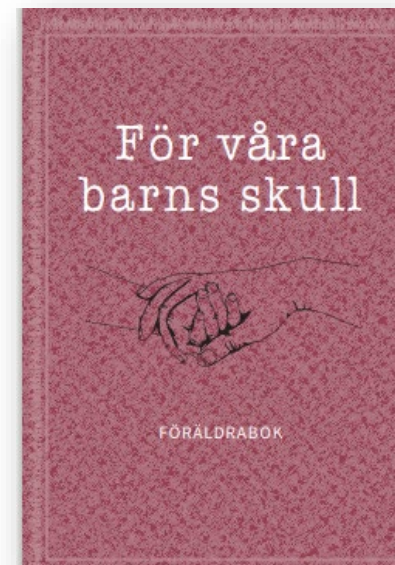
Stöd i föräldraskapet under anstaltstiden

- Internationellt utvärderade föräldrastödsprogram för gruppen har bl.a. visat effekter på
 - Föräldraskap *Tremblay 2017, Armstrong 2018, Nilsen 2015*
 - Barnens hälsa *Tremblay 2017, Nilsen 2015*
- Inga vetenskapliga utvärderingar i nordisk kontext

Insatsen För våra barn skull

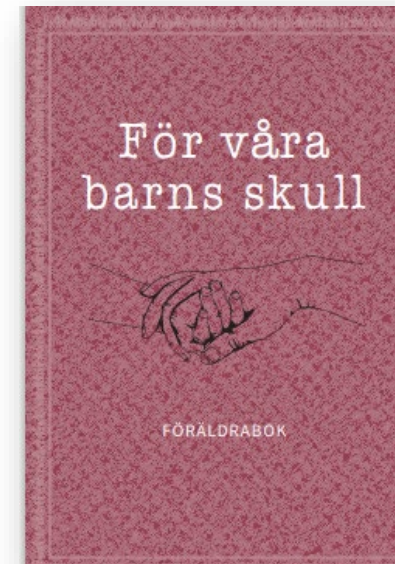
- *För våra barns skull* utgör föräldragrupp med syfte att stödja föräldrar i föräldrarollen för att främja barnens positiva utveckling
- Utvecklat av BUFFF och Kriminalvården
- 10 gruppträffar med teman som leds av 2 gruppledare utifrån manual
- Fokus på diskussion och reflektion

METODER VID DEN VETENSKAPLIGA UTVÄRDERINGEN

Hur utvärderades *För våra barns skull*?

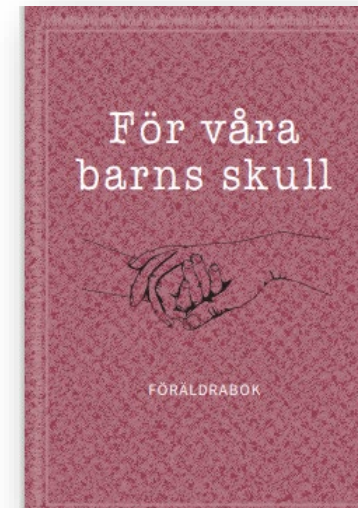
- Genomfördes 2019-2020
- Övergripande syfte: utvärdera effekter samt genomförande av *För våra barns skull*
- Övergripande forskningsfrågor:
 - Vilka är **effekterna** av *För våra barns skull* på faktorer kopplade till föräldraskap och kriminalitet?
 - Hur upplevs insatsen att **genomföra** och **delta i** utifrån föräldrars, gruppledares och ansvariga chefers perspektiv?

Study protocol describing intervention and evaluation:
Norman A, Enebrink P, *BMJ Open* 2020;**10**:e034834.
[doi: 10.1136/bmjopen-2019-034834](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2019-034834)

Utvärdering av effekter av För våra barns skull

- Kontrollerad studie
 - Interventionsgrupp (8 anstalter, 39 föräldrar)
 - Kontrollgrupp (7 anstalter, 52 föräldrar)
- Föräldrarapporterade utfall:
 - Upplevda närhet i relation till sina barn
 - Attityd till kriminalitet
 - Intresse av att delta i Kriminalvårdens behandlingsverksamhet för att göra förändring i sitt liv
- Mätpunkter:
 - Före intervention, efter intervention, tre månaders uppföljning
- Analys: jämförelse mellan grupper över tid
 - Samtliga som ingick i utvärderingen vid baslinje (ITT)
 - Deltagare som deltagit i samtliga träffar (per protocol)

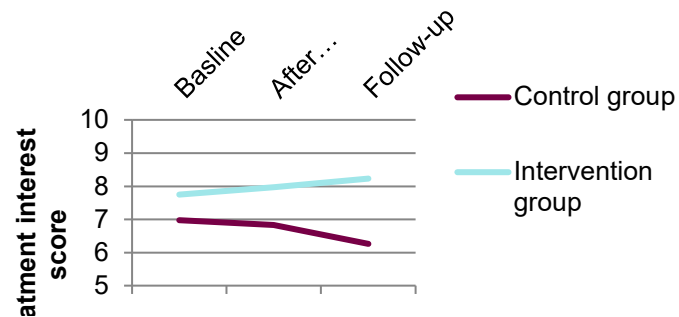
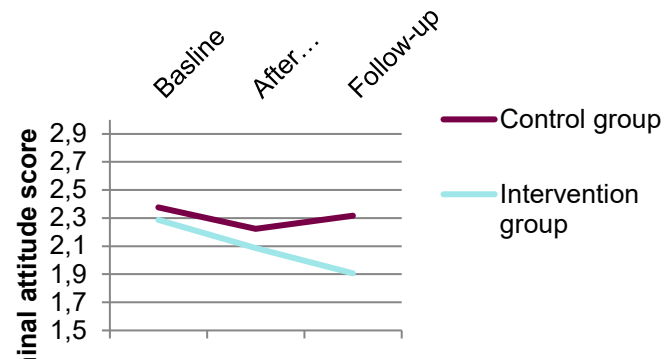
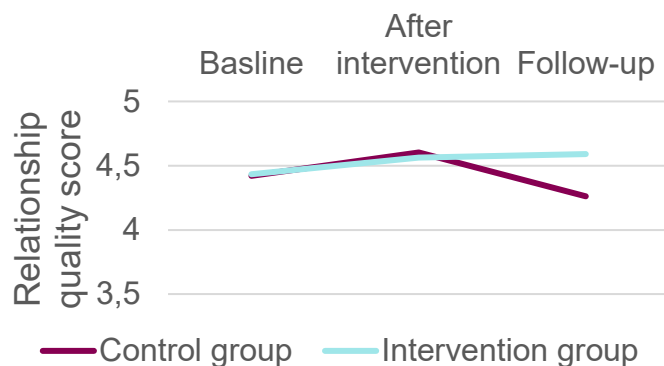
Upplevelser av deltagande och genomförande av insatsen

Design: mixed methods

- Enkät
 - Specifikt utformad för studien både intervention och kontrollgrupp
 - Samtliga föräldrar (n=46), gruppledare (n=23) och ansvariga chefer (n=12) från anstalter i
- Intervjuer
 - Semi-strukturerade intervjuer med interventionsgrupp
 - Samtliga gruppledare (n=12), chefer (n=6) samt ett ändamålsenligt urval av föräldrar (n=12)

RESULTAT AV DEN VETENSKAPLIGA UTVÄRDERINGEN

Vilka effekter hade För våra barns skull?

Norman, Enebrink "Effects of...."
" PLOS ONE 2023;18(3)
doi.org/10.1371/journal.pone.0283177

Hur upplevde föräldrarna sitt deltagande i insatsen?

Att få en frizon i den hårda tillvaron på anstalt för att möta tunga känslor och tankar kopplat till det känsliga ämnet som relation med barnen innebär, och orka hantera detta genom trygg öppenhet i gruppen

Norman, Enebrink
"Perceptions of...." PLOS
ONE 2023;18(3)
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0282326>

Hur upplevde gruppledare och chefer För våra barns skull?

*Att ta individuellt ansvar
för att genomföra en
personligt viktig
intervention med en
krävande deltagargrupp
inom ett organisatoriskt
klimat med vagt stöd*

Norman, Enebrink "Multi-level
barriers...." BMC Psychology (2022)
10:79

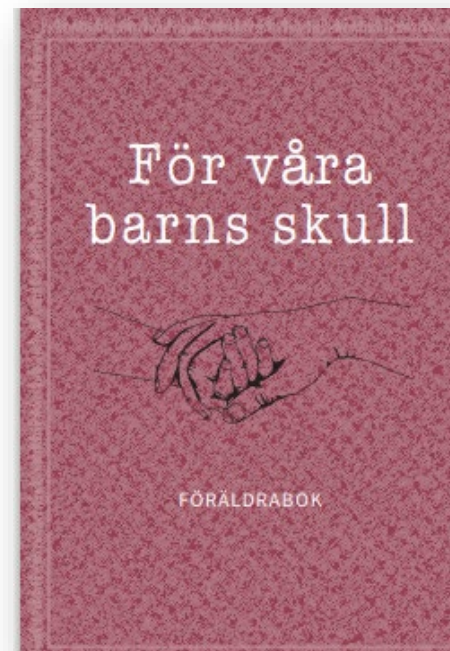

<https://bmcpyschology.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40359-022-00782-z>

SLUTSATSER OCH FRAMTIDA FORKSNING

Slutsatser av utvärdering av *För våra barns skull*

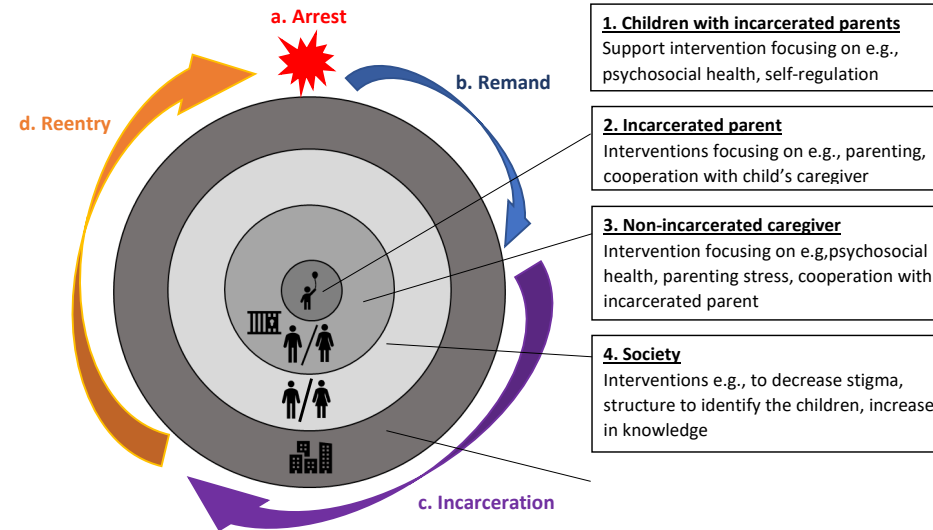
- Initiala resultat indikerar en positiv inverkan av insatsen som grund för vidare utveckling
- Utveckling förespråkas vad gäller
 - Insatsen: struktur och innehåll (t.ex. färdighetsträning)
 - Organisation: utarbeta en tydlig struktur för genomförande av FVB för att undvika insatsens sårbarhet i att vila på enskilda individers ansvar
 - Utvärdering: över längre tid, fler deltagare, randomisering, fler mått, i linje med evidensprövning av insatser

Utvärderingen i relation till det internationella forskningsfältet

En del av ett arbetet över flera nivåer samt tidsperioder för att stötta familjer där en förälder sitter i fängelse

Pågående forskningsprojekt för att utveckla stöd till barn med föräldrar i fängelse i Sverige och deras icke-frihetsberöva vårdnadshavare
<https://ki.se/cns/stod-till-familjer-dar-en-foralder-sitter-i-fangelse>

Föräldragrupper – För våra barns skull

- **SYFTE:** Att stödja föräldrar i föräldrarollen för att främja barns positiva utveckling och stärka barns förmåga att klara av påfrestningar som kan uppstå till följd av föräldrarnas kriminalvårdspåföljd.
- **MÅL:** Utveckla sitt eget föräldraskap och stärka motivationen till att genomföra förändringar i riktning mot ett liv bort från kriminalitet.

Teman

Träff 1.	Välkommen till föräldragruppen Skapa engagemang, tillit, ramar och trygghet	Träff 6.	Konflikter, våld och trygghet Att förstå hur barn upplever våld och konflikter
Träff 2.	Jag som förälder Att se hur uppväxten påverkar föräldraskapet	Träff 7.	Mina utmaningar Att utveckla sin förmåga att hantera utmaningar som förälder
Träff 3.	Barns tankar och känslor Att sätta sig in i barnets perspektiv	Träff 8.	Fem roller i föräldraskapet Att kunna beskriva och utveckla sitt föräldraskap utifrån olika omvårdnadsaspekter
Träff 4.	Barns utveckling och behov Att förstå barns beteende och behov utifrån utvecklingsfaser samt skyddsfaktorer	Träff 9.	Nystart, återförening och avslutning Att avsluta gruppen och blicka framåt
Träff 5.	Barn till frihetsberövade Att förstå hur barnen till frihetsberövade upplever situationen	Träff 10.	Valfritt tema utifrån gruppens behov Att tillföra gruppen kunskap, upplevelser och/eller reflektionsutrymme utifrån behov

Vad händer i rummet?

Behov av föräldrastöd för föräldrar i kriminalitet?

- Vi har en unik chans att bidra
- Vi vet att barn har behov av stöd och våra klienter har olika svårigheter som påverkar barnen

Vi måste jobba tillsammans runt dessa föräldrar – För barnens skull

Frågor?

Tack för att ni lyssnat!

annika.lundqvist@kriminalvarden.se

jacob.andersson@kriminalvarden.se

asa.norman@ki.se